

Rafał Quirini-Popławski
Koło Naukowe
Studentów Historii Sztuki UJ
Kraków

UWAGI NA MARGINESIE INWENTARYZACJI ZABYTEKÓW SZTUKI SAKRALNEJ NA UKRAINIE

Akcja inwentaryzacji na terenie Republiki Ukrainiejskiej, prowadzona przez Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki UJ, została zainspirowana informacjami Rektorskiej Komisji d/s Współpracy z Polskimi Środowiskami na Terenie b. ZSRR na temat postępującego procesu niszczenia zabytków sakralnych obrządku rzymskiego. Komisja ta zaoferowała także swe kontakty ze wspólnotami polskimi na Ukrainie. Opiekę naukową nad wyjazdami objął prof. Jan Ostrowski, prowadzący już wcześniej prace nad dokumentacją kościołów rzymskokatolickich dawnego województwa ruskiego. Określił on zakres i sposób prowadzenia akcji przez grupę studencką. Objęła ona część Rusi Czerwonej odcięta obecną granicą, posuwając się systematycznie od niej w kierunku wschodnim. Podstawą do opracowania każdorazowego planu wyprawy były schematyzmy diecezji przemyskiej i archidiecezji lwowskiej.

Dzięki zgłoszeniu się sporej grupy osób pragnących brać udział w akcji stało się możliwe zadanie wykonania dokumentacji wszystkich kościołów parafialnych, filialnych i klasztornych, będących przed r. 1939 w posiadaniu Kościoła Rzymskokatolickiego, bez względu na ich obecną funkcję i stan zachowania. Nie objęto nią, niestety, wszystkich kaplic publicznych, prywatnych itp., często rozmiarami dorównujących kościołom, lecz o ograniczonych funkcjach duszpasterskich. Obiekty takie zresztą z reguły nie są starsze niż połowa w. XIX. Inwentaryzowano też ciekawsze obiekty budowane jako kościoły, a przejęte przez Cerkiew jeszcze w czasach rozbiorów.

Dla każdego kościoła wykonywany jest wyczerpujący zestaw zdjęć architektury i zachowanego wyposażenia, w tym elementów przeniesionych do muzeów, cerkwi czy domów prywatnych, bez względu na ich czas powstania. Celem takiej metody działania jest próba rekonstrukcji wyglądu i wyposażenia kościołów w okresie przed zniszczeniem. Fotografiiom towarzyszą szczegółowe